

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania P. G.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.
o przyznanie renty socjalnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 25 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża wnioskodawcy kosztami pełnomocnika ZUS w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania P. G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 28 maja 2015 r., sygn. akt VI U [...], oddalającego odwołanie P. G. od decyzji organu rentowego z 8 października 2014 r., odmawiającej przyznania odwołującemu się prawa do renty socjalnej z uwagi na to, że komisja lekarska ZUS w Z. orzeczeniem z dnia 2 października 2014 r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą

kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi – w ocenie jej autora – wynika z oczywistego naruszenia przez Sąd drugiej instancji „prawa materialnego poprzez jego niewłaściwą wykładnię i niezastosowanie. Sąd II Instancji w sposób oczywisty naruszył przepisy prawa materialnego, tj. przepis art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 nr 135 poz. 1268 z późn. zm.) oraz przepis art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Z z 2015 r. poz. 748, 1240, 1302, 1311)”. Wskazano, że ubezpieczony „spełnia wszelkie przesłanki uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy i przyznania z tego tytułu renty socjalnej przewidziane ustawami”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: - odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, – oddalenie skargi – w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania, – zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz.

230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autor skargi poza powtórzeniem uzasadnienia podstawy skargi kasacyjnej oraz swoistą deklaracją o tym, że ubezpieczony „spełnia wszelkie przesłanki uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy i przyznania z tego tytułu renty socjalnej przewidziane ustawami” nie przedstawia w uzasadnieniu wniosku odpowiedniej argumentacji, którą wykazałby sugerowaną oczywistą zasadność jego skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z kolei zarzut niewłaściwej oceny przez Sąd drugiej instancji orzeczenia o uznaniu odwołującego się za osobę o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – poza swoją ogólnikowością – nie został w ogóle zestawiony ze stanowiskiem zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zakresie oceny przedmiotowej kwestii – szeroko przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji oceniając charakter orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ubezpieczonego (z ustaleniem umiarkowanego stopnia niepełnosprawności) stwierdził – powołując się na obszernie wskazane orzecznictwo Sądu Najwyższego – że orzeczenie o niepełnosprawności może mieć wpływ na ustalenie niezdolności do pracy, ale nie jest to wpływ przesądzający. Brak podstaw do utożsamiania pojęć prawnych „niezdolności do pracy” (art. 12 ust. 1 ustawy rentowej) oraz „niepełnosprawności” (art. 1 i art. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), skoro każde z tych pojęć posiada odmienną definicję legalną. Orzekanie w sprawie ustalenia stopnia „niezdolności do pracy” oraz w sprawie ustalenia stopnia „niepełnosprawności” należą do innych organów i stanowić mają konieczną przesłankę prawną dla ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń lub uprawnień. Definicja prawna pojęcia „niepełnosprawności” została ujęta szerzej niż definicja prawna pojęcia

„niezdolności do pracy”. W konsekwencji każda osoba, która uzyskała orzeczenie „o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy” jest uznawana równocześnie za „osobę niepełnosprawną”, ale nie każda osoba „niepełnosprawna” staje się automatycznie „osobą niezdolną do pracy”. Mimo podobieństwa definicji, stwierdzenie nawet umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame ze stwierdzeniem niezdolności do pracy, a tylko niezdolność do pracy jest równoznaczna z niepełnosprawnością. Możliwe jest też niestwierdzenie niezdolności do pracy przy stwierdzeniu umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W rozpatrywanej sprawie biegły lekarz sądowy jednoznacznie nie uznał badanego za osobę całkowicie niezdolną do pracy, pomimo istnienia wrodzonego schorzenia. Występująca głuchoniewiedza nie uniemożliwiała i nie umożliwiała skarżącemu podjęcia i wykonywania pracy, która odpowiada tej wykonywanej dotychczas. Według Sądu drugiej instancji uznanie, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy uzasadniało odmowę przyznania prawa do spornego świadczenia (prawa do renty socjalnej). Uzasadnienie wniosku nie przedstawia przekonującej argumentacji polemicznej, którą autor skargi zakwestionowałby trafność przedstawionego wyżej stanowiska zaskarżonego wyroku.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.